

Repensar la cooperació descentralitzada en el marc de l'Agenda 2030: Reptes i oportunitats

20 de novembre de 2018

Sala Jordi Maragall, CIDOB, Elisabets 12, 08001 Barcelona

Una iniciativa conjunta del Programa Ciutats Globals del CIDOB i la Diputació de Barcelona

L'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) constitueixen el full de ruta que guiarà els processos de desenvolupament sostenible que s'impulsaran a escala global en els propers anys. Els ODS situen la humanitat davant un repte sense precedents que requerirà la implicació de tots els actors, a escala global, regional, nacional i local, i la mobilització de tots els recursos disponibles.

Hi ha consens en què els ODS no es podran assolir si no es tenen en compte els actors, públics i privats, que operen als territoris. Una part molt important de les competències necessàries per assolir aquests objectius i les metes definides per a implementar-los depenen dels governs territorials —municipals, metropolitans, provincials, regionals, etc—.

Tot i que no és una agenda de desenvolupament entesa en un sentit clàssic —com ho van ser els ODM— sinó que es planteja com una aposta de caràcter universal que s'aplicarà en tots els països del món, les polítiques de cooperació internacional al desenvolupament en totes les seves dimensions i modalitats jugaran un paper fonamental. L'Objectiu 17 és molt clar en aquest sentit (Revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible), com ho és la crida que realitza perquè la comunitat internacional compleixi amb els seus compromisos en matèria d'assistència oficial al desenvolupament (ODS 17.2).

En aquest context, la cooperació descentralitzada ha de tenir un paper determinant. L'Agenda 2030 ha de ser el marc de referència per la definició i implementació de les polítiques de cooperació internacional al desenvolupament impulsades pels governs locals i regionals. De la mateixa manera, la cooperació descentralitzada pot ser un referent en l'aplicació del principi de l'Agenda 2030 potenciant els seus elements més transformadors.

Malgrat que l'Agenda 2030 és universal i no pot ser entesa com una agenda dirigida als països menys desenvolupats, en l'entorn local i regional han estat els departaments de cooperació els primers en apropar-s'hi. Efectivament, els governs locals, mitjançant les seves polítiques de cooperació, estan en una posició òptima per impulsar accions efectives de sensibilització i educació orientades a mobilitzar el compromís i la implicació de la ciutadania. L'educació per al desenvolupament, en la seva concepció d'educació per a la ciutadania global, pot aportar metodologies i enfocaments útils per a una aplicació de l'Agenda 2030 que canviï valors, actituds i comportaments envers el desenvolupament sostenible.

D'altra banda, la cooperació descentralitzada pot contribuir de forma molt significativa a reforçar les capacitats dels governs locals i regionals per dissenyar i implementar polítiques públiques alineades amb l'Agenda 2030. En aquest sentit, la definició de partenariats de cooperació directa amb altres territoris, en especial per la via de la cooperació tècnica, és un recurs amb un fort valor afegit en la mesura en que, més enllà de la transferència de recursos financers, serveix per compartir coneixement, experiència i solucions innovadores pel desenvolupament sostenible dels territoris.

Les aliances que es forgen en el marc de les relacions de cooperació descentralitzada poden generar fluxos en totes direccions —de nord a sud, de sud a nord, de sud a sud o de nord a nord— i anar més enllà dels governs locals o regionals que les lideren. Poden implicar una heterogènia varietat d'actors del territori —ONGDs, organitzacions de base, societat civil, empreses, professionals, sindicats, patronals, universitats, centres de recerca, etc— molt en la línia del que planteja la pròpia Agenda 2030.

Com també està molt en la línia dels principis que sustenten l'Agenda, en especial l'apel·lació a una visió holística i integral del desenvolupament sostenible, l'aposta per la coherència de polítiques com a eina per millorar els processos de disseny de polítiques públiques de qualitat.

El present seminari s'orienta a debatre els reptes que es deriven de l'Agenda 2030 per a les polítiques de cooperació descentralitzada i la manera de contribuir a millorar la qualitat i l'eficàcia de les estratègies que es plantegen des de la demarcació de Barcelona.

Les tres taules comptaran amb dos panelistes que introduiran el debat mitjançant intervencions curtes (cinc minuts) orientades a respondre les preguntes formulades per l'organització i, a continuació, s'obrirà el debat amb els participants convidats.

PROGRAMA

- 09.00 – 09.15 **Benvinguda i presentació del seminari**
Pol Morillas, director, CIDOB
Salvador Gausa, director de Relacions Internacionals, Diputació de Barcelona
- 09.15 – 10.30 **Taula 1: La coherència de polítiques com a eina per millorar la contribució de la cooperació descentralitzada a l'Agenda 2030**
Modera: **Anna Ayuso**, investigadora sènior, CIDOB
Ramiro Viñuales, investigador, CIECODE
Arnau Queralt, director, Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS)
Rosa de la Fuente, professora adscrita, Instituto Universitario de Desarrollo y Cooperación, Universidad Complutense de Madrid
- 10.30 – 11.00 Pausa cafè
- 11.00 – 12.15 **Taula 2: L'Educació per al Desenvolupament en el context de l'Agenda 2030. Oportunitats i riscos per impulsar una visió transformadora**
Modera: **Lupe Moreno**, cap de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament, Diputació de Barcelona
Nuria González, coordinadora, Programa d'educació per a la pau, els drets humans i la ciutadania global, Fundació Solidaritat, Universitat de Barcelona
Judit Rifà, tècnica, Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional, Ajuntament de Barcelona
- 12.15 – 13.30 **Taula 3: Nous partenariats de cooperació descentralitzada per assolir els ODS a nivell territorial**
Modera: **Eva Garcia Chueca**, investigadora sènior, coordinadora científica del Programa Ciutats Globals, CIDOB
Giovanni Camilleri, excoordinador internacional, ART- PNUD
Manel Vila, director general de Cooperació al Desenvolupament, Generalitat de Catalunya
- 13.30 – 13.45 **Conclusions**
Agustí Fernández de Losada, director del Programa Ciutats Globals, CIDOB
- 13.45 – 14.00 **Cloenda**
Salvador Gausa, director de Relacions Internacionals, Diputació de Barcelona